

TRGOVSKI LIST

Časopis za trgovino, industrijo in o.

Uredništvo in upravnništvo je v Ljubljani v Simon Gregorčičevi ulici.
— Dopisi se ne vračajo. — Št. pri čekovnem zavodu v Ljubljani 11.953.

Naročnina za ozemlje SHS: letno 180 D, 45 D, mesečno 15 D; za inozemstvo: 210 D.

leta 90 D, za četrt leta in toži se v Ljubljani.

LETO VII.

Telefon št. 552.

LJUBLJANA, dne 4. novembra 1924.

Telefon št. 552.

ŠTEV. 131.

Nekaj o krošnjarstvu pri nas.

Ko prestopi tujec od katerekoli strani našo mejo, zapazi tipično balkansko prikazen krošnjarja, katerega je najti že v vsaki vasi, na cestah, v vlakih, po trgih in mestih.

Osobito v Sloveniji se je ta obrt živahno razpasla, oživel so jo bratje iz južnih pokrajin, vseskozi krepke, čvrste postave, najboljših let, ki bi svoje fizične moči posvetile lahko koristnejšim poslom.

Pred kratkim sem naštel samo na trgu v Liti o priliki sejma 26 krošnjarjev, bilo jih je pa gotovo več; v potniškem vlaku so se zvečer razvrstili po vozovih ter nadaljevali sejm med vračajočimi se potniki.

Poglejmo si enkrat »zalogo« take potujoče »trgovine« ter pritegnimo presoji blaga nepristransko osebo, primerjajmo kakovost in cene tistih večinoma nepotrebnih drobnarij, ki jih ti ljudje včasih prav vsiljivo ponujajo, pa pridemo do prepričanja, da je izvršitev te obrti ne samo popolnoma nepotrebna, iz mnogih ozirov celo škodljiva.

Da si zberem potrebnega gradiva za stvarno proučitev krošnjarske trgovine, sem žrtvoval nekaj osebnih izkušenj.

Izberem si žepni nožiček pri precej zgornem »bratu«, ki ga ceni na 16 dinarjev; ponudil sem mu 6 Din. Mož me zaničljivo pogleda, vtakne nož nazaj v košaro, mi pa vseeno z nekako požrtvovalnostjo popusti dva dinarja, končno pride vendar do kupčije, pri katerem postane posestnik »brezkonkurenčnega rezila« za 10 dinarjev. Nož je brez vsake vrednosti, za silo se da z njim lupiti krompir.

Nadaljeval sem svoje praktične skušnje še v drugih predmetih pri drugih »potovalnih trgovcih«; brezizjemno z istim ali še slabšim uspehom.

Krošnjarstvo ni drugega kakor dobro premišljen napad na nerazsodno ljudstvo, zapeljati z bliščečo zunanostjo osobito revnejše sloje k nakupu brezpotrebne šunta.

Ze okolnost, da krošnjar nima točnih cen za svojo robo, ter izrablja trenutno razpoloženje kupca, daje celi obrti sleparstvu jako podoben značaj.

Nekoč sem se vozil od Broda do Zagreba v nočnem osebnem vlaku. Precej nas je bilo potnikov, nekaj seljakov, dosti vojakov, sploh prav mešana družba. Na neki manjši postaji se nam še pridruži krošnjar, krepka postava z dobro založenim jerbasonom in kakor sem prvi hip ugotovil, s tistim tipičnim šuntom obložen, ki so ga znani šestkrajcar-bazarji svojčas ponujali in s katerim še danes osrečavajo podjetni angleški trgovci prekomorske naselbine.

Z zanimanjem sem sledil živahnemu barantanju, pomiloval opeharjene kupce ter se čudil zgornosti in vsiljivosti prebrisanega krošnjarja.

Nekemu vojaku so se vidno sline cedile po čedni »zlati« verižici. »Zgledala« sta za 8 dinarjev. Pri tej priliki pa izvleče podjeten »trgovac« izpod sukniča skrbno večkratno v papir zavito stvar, jo razvije in pomembno pomežikujoč pokaže radovednim sopotnikom verižico »pravo zlato«, »štemplano«.

Ne pove pa cene, ampak blagohotno dovoli, da intereseanti sami ugotovijo vrednost predmeta.

Verižica gre iz roke v roko, kroži po celem oddelku, pa nihče si ne upa ponuditi kake cene.

Končno se ojnaci mlad seljak iz Like in kakor nalašč ponudi krošnjarju 5 »kovačev« za verižico.

Mož ga preplašen pogleda, malo da se ne razjoče, ali ker je prepustil oce- no kupcu, ne more več nazaj; v tem hipu se mi je res smilil krošnjar, ker sem bil prepričan, da se sam težko oškoduje, če se drži dane besede.

Ko je krošnjar »popasel« naš kupe, je obhodil še prihodnjega, pred Zagrebom pa je izginil.

Dobra kupčija srečnega seljaka z zlato verižico se je kmalu v Zagrebu izkazala kot težka sleparija, enakih je izvršil podjeten »obrtnik« še s prstani in drugimi stvarmi.

Ko bi se take-le črtice zbirale, bi ne zmanjkovalo zabavnega gradiva, odkrili bi se seveda tudi žalostni pojavi špekulacije na neumnost ljudi, pri katerih svarila nič ne zaležejo. Če se proti krošnjarski nadlogi v naši državi ne store energični ukrepi in se ta obrt še dalje razpase, bo Jugoslavija v tem oziru kmalu zaslovela po svetu kot dežela krošnjarjev, kakor Brazili- ja s svojimi čredami, ali Švica s hoteli.

Krošnjarjenje naj bo omejeno samo na prodajo lastnih izdelkov domače industrije in to samo v krajih, kjer ni predmetne uradne prepovedi, potem samo ob času, ki je zakonito za trgovsko obrt določen. Vse drugo pa je odpraviti. Na ta način se vrne na tisoče delovnih sil koristnemu delu na domači grudi, ali se jih prisili se poprijeti poštenega rokodelstva.

K. Tiefengruber.

Z.: Teorija in praksa.

Maribor, 30. okt. 1924.

V sredo se je vršil v kazinski dvorani protestni shod zasebnih nameščenecv proti najnovejšim uredbam delovnega časa v trgovinah, ki se ima zvišati od 8 na 9 ur. Udeležilo se je shoda iz vseh panog privatnega nameščenstva od okroglo 2000 samo 115 oseb kljub temu, da je došel kot glavni poročevalec sam predsednik »Saveza priv. nameštenika Jugoslavije« g. Pfeifer iz Zagreba. Razen njega sta referirala znana socialdemokrata gg. Ošlag v slovenskem in Pelikan v nemškem jeziku, ki so vsi z običajnim ogorčenjem žigosali odpravo osemurnega delavnika in nedeljskega počitka ter napadali ministra, da je prekršil washingtonske konvencije, izdal naredbo brez vednosti prizadetih strokovnih korporacij in trdili, da obstoja osemurnik že iz predvojnega časa.

Proti tem trditvam konstatiramo samo sledeče: Naredba je izdana glasom Uradnega lista sporazumno s trgovinskim ministrom in po zaslišanju trgovsko-obrtniških in delavskih zbornic. V koliko je kršila vlada mednarodne konvencije, ne moremo konstatirati, gotovo pa je, da zadostuje proti temu čisto enostavna pritožba na kompetentni forum. Nedeljski počitek je popolnoma zasiguran ravno z zgorajšnjo naredbo, ki določa, da morajo biti vsi obrati ob nedeljah zaprti. Kar se pa tiče predvojnega delovnega časa, vemo vsi takratni nameščenici, da smo delali v pred- in medvojnem času v Mariboru še do pol 8., deloma tudi do 8. ure zvečer in so bile trgovine tudi ob nedeljah dopoldne odprte.

Gotovo nihče ne odreka nameščenecem pravice, da zastopajo svoje koristi in zahtevajo zase čimvečje ugodnosti, kajti tudi trgovec sam uživa dobroto skrajšanega delovnega časa in nedeljskega počitka, katerega si po večini ne pusti krajšati, kar je pokazal tudi zadnji občni zbor trgovskega gremija. Te zahteve nameščenecv so pa le teoretičnega značaja, ki se prak-

tično ne izvajajo. V Mariboru osemurnega delavnika kljub zakonitim določbam do sedaj sploh še ni bilo. Po sklepu trgovskega gremija imajo biti trgovine odprte od pol 8. do 12. in od pol 14. do 18. ure, kar znaša 9 ur dnevno, vidimo pa, da so nekatere trgovine odprte celo do 19. ure in se do sedaj še ni pripetilo, da bi se bil kak nameščenec oziroma pomočniški odbor proti temu pritožil, saj je znano, da bi moral gremij proti vsem kršiteljem tozadevnih sklepov kazensko postopati, ako se mu naznanijo.

S trditvijo, da so trgovski nameščenici popolnoma identični z manualnimi delavci, se je nadalje hujskalo nameščenecv zoper delodajalce kot kapitaliste-izkoriščevalce, češ, laž je, da bi bil nameščenec šefov tovariš-sotrudnik, temveč na eni strani zapovedujoč izkoriščevalec, na drugi stra-

ni brezpravna izkoriščana para, med njima pa nepremostljiv prepad. To je zopet teorija hujskačev in nas le veseli, da je v praksi drugače. Pametni nameščenici dobro vedo, kako »kapitalisti« so po večini danes njih šefi, da je dobiti nameščenca v veliki meri odvisen od uspevanja trgovine svojega šefa in je ravno vsled tega naziranja razmerje med delodajalcem in delojemalcem po veliki večini dobro in prijateljsko, da mnogokrat celo kolegijalno. Da so naše trditve pravilne, potrjuje v polni meri izredno slab obisk takih demagoških shodov, kjer se na umeten način sugerira nameščenecem sovraštvo proti njihovim šefom, da se ne dajo voditi za nos od raznih hujskačev, ki jim morejo bore malo koristiti, da pa si bodo vedeli sami poiskati in uravnati drugim potom svoje pravice.

Razvoj svetovne trgovine 1913 — 1923.

V 18. zvezku časopisa »Wirtschaft und Statistik« beremo o zanimivih računih glede gibanja svetovne trgovine v zadnjih desetih letih. Taki računi so zelo težki; vsaka država ima svoj način, svoje nazore, valuta se zmeraj menja itd. Omenjeni časopis je upošteval vse mogoče činitelje, je primerjal razne valute, indeks veletrgovine v Združenih državah Severne Amerike (1913: 100, 1920: 226, 1921: 147, 1922: 149, 1923: 154) in je prišel do sledečih števil. Oziral se je na različne dežele, ki so udeležene na svetovni trgovini z najmanj 80%, in je za njih trgovino ugotovil: 1913: 100, 1920: 83, 1921: 75, 1922: 79, 1923: 84. Ker se vršijo v teh deželah približno štiri petine svetovne trgovine, so označene številke približno iste, kakor so one svetovne trgovine sploh. Trgovina je dosegla torej leta 1920 83% predvojne izmere; koncem leta 1920 in v začetku 1921 je šla nazaj. Začelo se je javljati splošno ob-

ubožanje, zaščitna carina itd. Nato je šlo pa spet navzgor, in leto 1923 je boljše kakor leto 1920. Zanimiva je zlasti nemška zunanja trgovina. Nemška domača statistika napravi to-le sliko: 1913: 100, 1920: 36, 1921: 53, 1922: 59, 1923: 49.

Inozemska statistika je Nemcem manj ugodna in ugotavlja: 1913: 100, 1920: 31, 1921: 42, 1922: 45, 1923: 42.

Vzroki različne statistike so v prvi vrsti iskati v dejstvu, da Nemčija v povojni dobi za svoj eksport ni dosegla cen svetovnega trga. Najbolj je zaostala za njimi leta 1922. Katastrofalni razvoj nemške valute je povzročil kar najnižje cene.

Splošno pa lahko rečemo, da je tendenca obeh vrst ista: trgovina gre od leta 1920 naprej polagoma navzgor s presledki. Statistiki pravijo, da bo leto 1924 že precej blizu leta 1913 ali pa da ga bo celo prekosilo. Počasi gre, gre pa le.

Rezultat Ljubljanskega vzorčnega velesejma v letu 1924

na podlagi statistik o razstavljalcih in kupcih.

(Konec.)

Statistika odgovorov, zbranih ustmeno o priliki obiska razstavljalcev po kojah in pismenih odgovorov razstavljalcev na vprašalne pole.

Z uspehom je bilo zadovoljnih 90.2%; z uspehom je bilo nezadovoljnih 6.6%; izrazilo se jih ni 3.2%.

Ali ste si pridobili novih zvez? Da: 94.4%; ne: 4.4%; neodločeno: 2.2%.

Ste z organizacijo zadovoljni? Da: 93.4%; ne: 2.2%; neodločeno 4.4%.

Ali je bilo letos več stranih kupcev in več povpraševanja kot lani? Da: 92%; ne: 8%.

Termin bodočega velesejma: Avgust 1925: 62.3%; september 1925: 13.2%; neodločeno 1925: 24.6%.

Uspeh razstavljalcev po branžah:

zelo dober	dober	pomanjkljiv	neodločen
%	%	%	%
25.0	25.0	50.0	—
12.5	78.5	—	—
11.5	77.7	11.2	—
21.5	57.1	14.3	7.1
—	55.1	44.9	—
—	70.0	30.0	—
50.0	50.0	—	—
14.3	71.4	14.3	—
—	80.0	20.0	—
—	80.0	—	12.0
8.0	86.5	13.5	—
—	72.6	3.1	3.1
20.0	80.0	—	—
—	—	100.0	—
—	50.0	50.0	—
87.5	12.5	—	—
30.0	70.0	—	—
50.0	—	50.0	—
—	30.0	70.0	—

Iz predležeče statistike je razvidna udeležba na letošnjem velesejmu s strani industrijalcev, obrtnikov in trgovcev. Med sejmom, dne 24. avgusta pa se je vršila na prostoru letnega telovadišča Ljubljanskega sokolskega društva razstava konj, ki je dokaj dobro uspela. Razstavljalcev-konjerejcev je bilo 66, ki so razstavili 144 konj.

Ze aprila meseca 1924, v dnevih 10. in

14., je priredil velesejem v opernem gledališču Modno revijo, katere namen je bil, podpreti z originalno propagando slovenske industrijalce, trgovce in obrtnike v oblačilni in modni stroki. Namera se je posrečila. Razstavljalcev je bilo 46, revija se je vršila dvakrat in je bilo gledališče popolnoma razprodano.

V dnevih od 18.—21. oktobra se je vršila v enem paviljonov na velesejmu

Sadna razstava kot trgovska prireditve. Priredilo jo je Sadjarsko in vrtnarsko društvo v zvezi z velesejmsko upravo. Kot razstavljalci se je udeležilo 10 podružnic Sadjarskega in vrtnarskega društva s 86 člani in poleg tega še 107 posameznih članov-sadjarjev, skupno torej 193 razstavljalcev s 395 vzorci, katerih skupna teža je znašala 10.000 kg izbranega namiznega sadja.

Če resumiramo vse letošnje razstave Ljubljanskega velesejma, vidimo, da se ta naša največja gospodarska institucija v naši državi ne omejuje samo na pospešitev razvoja naše industrije, obrti in irgovine, marveč posega tudi že v agrikulturo, kar je z ozirom na značaj naše države največje važnosti. **Skupno število vseh razstavljalcev v letu 1924 znaša 1028.**

Institucija ljubljanskih vzorčnih velesejmov je trajna in se bo še naprej izpopolnjevala od leta do leta.

V letu 1925 so dosedaj predvidene sledeče prireditve:

Spomiladi, meseca aprila, »**Vajeniška razstava**« Zveze obrtnih zadrug v Ljubljani.

V jeseni, meseca avgusta, **V. Mednarodni vzorčni velesejem** s priključitvijo konjske razstave, razstave goveje živine in drobnice, razstave poljedelskih pridelkov, velike razstave lovstva, ribarstva, tujskega prometa, planinstva in šumarstva, higijenske razstave in razstave češke umetnostne obrti.

V jeseni, meseca septembra, velika »**Obrtna izložba**« trgovskega značaja Zveze obrtnih zadrug v Ljubljani s sodelovanjem štajerskega obrtništva.

Početak meseca oktobra »**Sadna razstava**« v večjem obsegu kot letos.

Eventuelno, če se izkaže potreba in so dani potrebni predpogoji, se bo vršila spomiladi še **Modna revija**.

Program je velik, truda in skrbi bo dovolj, našli so se za to tudi požrtvovalni strokovnjaki, manjkalo bo samo denarnih sredstev, s katerimi pa naj bi priskočila na pomoč država, saj je vse to delo v proevit in razvoj našega narodnega gospodarstva, pri katerem je država v prvi vrsti zainteresirana.

Stanovanjski zakon in davki.

Neki ljubljanski hišni posestnik je odpovedal svojemu uslužbencu službo in stanovanje in naprosil stanovanjsko oblastvo I. stopnje, da dodeli izpraznjeno stanovanje na novo sprejetemu uslužbencu, ki bo vršil posle odpuščenega. Stanovanjski urad je to prošnjo zavrnil in posestnik se je proti tej zavrnitvi pritožil na stanovanjsko sodišče.

Stanovanjsko sodišče o pritožbi ni meritorno razpravljalo, ampak je pritožbo zavrnilo iz formalnih razlogov, češ da posestnik ni plačal dolžni davek za predzadnje trimesečje in se zaradi tega ne more koristiti s predpisi stanovanjskega zakona in torej tudi ne s pritožbo zoper odloke stanovanjskih oblasti.

Zoper to odločbo stanovanjskega sodišča je posestnik vložil tožbo na upravno sodišče. V tožbi na upravno sodišče navaja tožitelj, da stanovanjsko sodišče ni pravilno uporabilo zakona in zakonitih uredb, kajti tožitelj ni bil v zaostanku s plačilom dolžnega državnega davka za predzadnje trimesečje, marveč je glasom potrdila finančne uprave plačal vse predpisane davke, v kolikor njihovo plačilo ni pravnoveljavno odgodeno.

Upravno sodišče je o tožbi pred kratkim razpravljalo in je pod št. A 71/24/9 z dne 17. oktobra t. l. ugodilo ter izpodbijani upravni akt razveljavilo.

Pri tem je upravno sodišče uvaževalo, da je hotel zakonodajalec s členom 16. stanovanjskega zakona prisiliti hišne posestnike, da redno plačujejo dolžne davke. Ako je davčni zavezanec samolastno s plačilom davka v zaostanku, nima pravice, da bi se okoristil z dobrotami stanovanjskega zakona in pravilnika. Kadar pa pristojni organ finančne uprave odgodi plačevanje in dovoli, da se plačilo zapadlih državnih davkov vrši v mesečnih obrokih in se davčni zavezanec točno drži tega dovoljenja, takrat se ne more trditi, da je s plačilom davkov v zaostanku.

Iz trgovinsko-sodne prakse.

Za prehod lastnine treba pri predaji, da je sporazumna. Enostransko se prememba pogodbe ne da izsiliti.

Tožitelj je prodal tožencu les, ki ga bo v letu 1922. posekal v svoji hosti. Po dolžini in debelini sta razločila les v boljsega z določeno višjo ceno in v slabjšega z istotako določeno, toda nižjo ceno. Količina ene in druge vrste se pa določi pri vsakokratnem prevzemanju lesa.

Toženec je odvezal les v partijah. Pri prvi in drugi partiji je šlo gladko. Glede tretje partije pa so stranke prišle v spor. — Iz prve in druge partije je bil toženec ostal del kupnine dolžan, precej preko časa, ko je po dogovoru moral plačati. Ko ga je tožitelj tožil za plačilo ostanka kupnine, je toženec sicer priznal, da ta ostanek še ni plačan in da je že davno zapadel v plačilo, uprl se je pa na tožbi, trdeč, da ima radi tretje partije škodo, s katero je njegov dolg iz prve in druge partije več nego pobota.

Svoj odškodninski zahtevek utemeljuje toženec s tem, da je bil po svojem uradniku D. les tretje partije že prevzel in je D. ta les že tudi z njegovim odznakom zaznamoval; s tem trenutkom je prišel les v njegovo last. Toda cene so bile lesu v tem znatno poskočile, in očitno iz tega razloga mu je tožitelj zabranil, da že prevzete tega lesa ni mogel odpeljati. Ker je pa bil les že naprej prodal, je mogel svojo obvezo le tako izpolniti, da si je les drugod, seveda dražje, nabavil, iz česar mu je nastala velika škoda, katero uveljavlja pobotoma proti tožbeni zahtevi.

Tožitelj prereka, da bi bila lastnina lesa tretje partije že prešla na toženca. Zanika, da bi se bila izvršila med njima predaja ozir. prevzem tega lesa na sporazumen način, torej z zakonito posledico prehoda lastninske pravice na kupca. Navaja namreč, da je od prvih dveh partij ostalo še nekaj boljsega lesa, ki naj bi se s slabšim vred prevzel v tretji partiji. D. pa je takoj izjavil, da toženec boljsega lesa ne rabi več in da ga ne vzame več posebej, ampak da zahteva eno mero za vse, seveda tudi nižjo ceno za vse, in da torej on (D.) boljsega lesa tudi ne bo meril posebej. Tožitelj je bil iznenaden, pa je pripustil, da se je les premeril, kakor je bil zahteval toženec, ker je bil odposlanec daleč doma. Izjavil pa je takoj, ko je bilo merjenje opravljeno, naj pove tožencu, da velja današnje merjenje samo, ako se iznova pogodita; nikakor da ne zahteva, da toženec ta les prevzame; če ga pa hoče prevzeti, potem zahteva cene po dosedanem dogovoru, če se drugače ne pogodita. Radi ugovora pa bo prišel sam do toženca ali pa mu bo pisal. Res mu je čez nekaj dni pisal in mu vse to ponovil ter še izjavil, da mu da les tretje partije po povprečni, srednji ceni med prej dogovorjeno višjo in nižjo ceno. Zahteval je odgovor v 8 dneh, ker bi sicer na to svojo ponudbo ne bil vezan in bi z lesom drugače razpolagal. Na to pismo pa ni dobil nikakšnega odgovora. Toženec si je torej sam kriv, če si je moral nabaviti les drugod za svojega odjemalca.

Temu nasproti je toženec po nekotikem zanikavanju končno priznal, da je v tretji partiji bil osmi del boljsega lesa. Toda s tem, da je tožitelj dovolil, da D. les prevzame, je tožitelj priznal svojo obvezo napram njemu in tudi priznal, da med lesom tretje partije ni boljsega lesa, a če ga je kaj, da zanj ne bo zahteval posebne, višje cene. Na navedeni način je pravzaprav hotel tožitelj prvotno pogodbo kar enostransko spreminiti. Toda v najskrajnejšem primeru bi si samo smel boljše les pridržati, ostali premerjeni les pa dati njemu na razpolago.

Tožitelj pa se temu nasproti sklicuje na to, da je toženec boljše les kar naprej odklonil. Za to bi ga bil lahko tožil na izpolnitev pogodbe, toda tožitelj je bil pripravljen, skleniti z njim novo pogodbo in je v ta namen, seveda zaman, tožencu tudi pisal. Nikakor pa ne gre, da bi toženec položico prve pogodbe odklonil, drugo po-

lovico pa brez sporazuma z njim tudi izprevel.

Na podstavi izpovedbe priče D., ki je v bistvu potrdil tožiteljeve navedbe ter toženčevega priznanja, da je v tretji partiji bilo tudi boljsega lesa, je pravno sodišče zavrnilo toženčev odškodninski zahtevek. Če je toženec pri prevzemanju tretje partije lesa zahteval, da se za ves les, torej tudi za boljsega, določi cena kakor za slabši les, ter se je branil, da se ves les izmeri kakor je bilo prvotno domenjeno, tedaj se je tožitelj upravičeno temu uprl. Toženčeva krivda je torej, ker ni lesa prevzel kakor je bilo prvotno domenjeno, marveč je stavil nove pogoje. S tem je on prvi prišel pri prevzemanju lesa v zamudo. Tožitelj je sicer nato stavil tožencu novo ponudbo, da bi stvar kratkim in mirnim potom rešil, pa s tem se še ni odrekel stari pogodbi. Veljavnost te pogodbe bi ugasnila šele potem, če bi prišlo na podlagi te nove ponudbe do nove pogodbe. Toda toženec na novo ponudbo niti odgovoril ni. Čim pa je toženec sam zakrivil zamudo pri prevzemanju tretje partije, tudi ni upravičen zahtevati od toženca odškodnine, češ da ni prišlo do izpolnitve pogodbe.

Prizivno sodišče je toženčev priziv zavrnilo. Ugotovljeno in nesporno je, da je bilo med strankama dogovorjeno, da prevzame toženec les, ki ga bo tožitelj posekal leta 1922., in sicer boljše les po 750 K, slabši po 425 K. Ako je pa toženec pri prevzemu, boljše: pri izmeri tretje partije izjavil tožitelju po svojem pooblaščenju zahteval, da se mu izroči ves dotični les, med katerim je bilo nesporno tudi osmi del boljše vrste, brez izjeme po ceni 425 K, se je temu tožitelj po vsej pravici uprl. Ker pa toženec, kar je tudi nesporno, ni sprejel odnosno tožiteljeve nasprotne ponudbe, naj plača za to tretjo partijo povprek po 540 K, je prvotna pogodba ostala neizpremenjena in je kupec toženec sam prišel v zamudo, ker ni hotel prevzeti lesa po prvotno pogojeni ceni. Radi tega in pa ker o kaki tožiteljevi zamudi ne more biti govora, je toženčev ugovor odškodninske terjatve neutemeljen. Brez upravičenosti je tudi njegova trditev, da je tretja partija lesa prišla vsled prevzema v njegovo last, in istotako neupravičeni so tudi nanjo opti pravni zaključki. O pridobitvi lastnine po določbah §§ 423—427 o. d. z. more biti govora le, če je podan tudi pravni naslov (§ 424. občnega d. z.) in sporazum strank (§ 861. o. d. z.), česar vsega pa v tem primeru nedostaja, ker tožitelj nove toženčeve ponudbe ob priliki merjenja lesa ni sprejel, marveč se ji uprl.

Tudi revizijsko sodišče je toženca zavrnilo. Pravilna je ugotovitev, da je toženec hotel prevzeti les iz tretje partije le po ceni 425 K in ne kakor pogojeno po 425 K in 750 K. Prodajalec je pa dolžan izročiti blago samo proti plačilu kupnine, odnosno ako je blago prodano na upanje, le če je kupec vsaj pripravljen od svoje strani izpolniti pogodbo (§§ 1062., 1052., 1066 o. d. z.). Po teh ugotovitvah pa je jasno, da kupec-toženec ni bil pripravljen izpolniti svoje dolžnosti v smislu pogodbe. Prodajalec-tožitelj je torej bil v pravu, ako ni izročil tožencu lesa. Ker je pa prodajalec v smislu čl. 355. trg. zak. le tedaj odgovoren kupcu za zamudo v izpolnitvi pogodbe, ako je zamudo pripisati njegovi krivdi, odnosno slučaju, za katerega zadeva odgovornost njega, toženec v navzočem primeru ne more uveljavljati proti tožitelju pravice iz čl. 355. trg. zak. Trditev v reviziji, da je toženec les tretje partije že prevzel, torej da ni bil v zamudi, nasprotuje podrodnim ugotovitvam, da tožitelj s prevzemom po novih pogojih, ki jih je za prevzem stavil toženec, ni soglašal. Torej se prevzem ni vršil. Brez važnosti je končno za rešitev spora, ali se je bilo res dogovorilo, da toženec prevzame od tožitelja ves les iz sečnje 1922. Saj toženec ugovarja svojo škodo le glede lesa, kolikor ga je bilo v tretji partiji, in tudi ni trdil, da bi bil moral tožitelj posekati več lesa, nego se je zgodilo v navedenih treh partijah.

M. Savič:

Naša industrija in obrt.

(Nadaljevanje.)

51. Naše proizvodnje mlinskih kamnov, brusov in ostalih kamnov za brušenje.

Mlinski kamni se izdelujejo v Srbiji, Bosni in Hercegovini, Črni gori in v Sloveniji kot del domače industrije.

V Srbiji sta povsod znani dve vrsti mlinskih kamnov: Kosovac in trsteniški kamen.

Kamen »Kosovac« se obdeluje kot hišna industrija v vasi Boljetin pri Kosovski Mitrovici. S tem poslom se bavijo kmetje iz vasi Rudar, Grabovec, Bugarić, Zaže, Rahov, Stari trg, Saćenice, Brčani in Boljetin, in sicer oni, ki žive v zadrugah. Po eden združnih članov dela poleti in pozimi v Boljetinu. Teh delavcev je okoli 200. Kamen se izvaža po celi Srbiji. Prodaja meterski par po dva napoleona, srednji pa eden do dva napoleona, a konjari (par kamnov, katera more konj kot tovor nositi) po pol napoleona.

Kamen je izvrstne kvalitete in jako znan po vsej Srbiji.

V okolišju dubljanske občine, okraj trsteniški (okrožje kragujevačko) se dobiva belkast kamen, ki se porablja za mlinske kamne, in sicer za črno, pa tudi za fino moko. Ta kamen lomi v dubljanski občini približno 30 kmetov kot postransko opravilo (hišna industrija). V isti občini lomijo kamen Ivan Topalović in sinovi, industrialci, ki se že nad 35 let bavijo s tem poslom. Na leto izdelajo okoli 200 do 400 parov kamnov. Prodajajo jih po Srbiji, Bolgarski, Rumuniji, a pred vojno so jih prodajali tudi po Avstro-Ogrski in po Turškem. Kamenje izdelujejo le poleti in zaposlujejo 20 do 40 delavcev.

V Ljuboviji na Drini se izdelujejo mlinski kamni kot hišna industrija.

V Srbiji se dobivajo mlinski kamni: 1. v selu Nepričavi, okraj tamnavski (okrožje valjevsko); 2. v selu Miludnici, okraj sokobanjski (okrožje niško); 3. v selu Vukoviku, dve uri od Raške; 4. v bližini Kratova.

V Bosni in Hercegovini ima v Plehanu do Dervente, Bosna, g. Nikola Benac industrijo mlinskih kamnov. Na leto izdelajo približno 25—30 vagonov mlinskih kamnov in jih prodaja po Bosni, Hrvatski in Slavoniji. Zaposluje poleti 20 do 25, pozimi pa po 5 do 8 delavcev. V Plehanu se bavi s istim poslom v manjšem obsegu Mato Frenčić.

V vasi Izgorima na potu od Gačka v Fočo se lomi mlinsko kamenje iz konglomerata. V tej vasi so štirje kamenolomi, a najboljši je Petra Krasojevića. Porablja se za mlenje soli in za potoške mline. Premer znaša največ 1.35 m. To kamenje se prodaja po celi Hercegovini. Največja ovira za obratovanje je okolnost, da se nahajajo kamenolomi v kraju, v katerem ni daleč naokrog nobenih cest in da se mora kamenje z velikimi mukami prevažati 4 do 5 km do ceste, po kateri se more voziti.

Mlinsko kamenje se izdeluje v Črni gori: 1. v vasi Bijela Gora, okraj ulcinjski (okrožje barsko); 2. v vasi Turčinje, okraj in okrožje barsko; 3. pod Vasjo Slabina, okraj goranski. Kamen se prodaja po celi Črni gori, dasi so komunikacije jako slabe. Produkcija krije popolnoma domačo potrebo.

V Kranju (Slovenija) izdeluje mlinske kamne Janez Puhar za mletje pšenice. Dela sam s sinom. Izdelke prodaja po Sloveniji.

(Dalje sledi.)

Trgovina.

Nova agencija broderskega sindikata. Ker se trgovina na »Kanal kralja Petra« v Vojvodini razvija z dneva v dan vedno bolj, je broderski sindikat otvoril novo agencijo v Červenki, da zadosti potrebam tamkajšnjih gospodarskih krogov, a osobito tamkajšnjim tovarnam sladkorja.

Zanimanje Italijanov za naše poljske pridelke. Po poročilu italijanskega poslanštva v Beogradu se opaža na itali-

ljanskih trgovih zelo živahen interes za jugoslovenske poljedelske pridelke.

Jesenski praški velesej. Na letošnjem jesenskem praškem veleseju je razstavilo 2208 razstavljalcev. Pomladnega veleseja letos se je udeležilo 1973 razstavljalcev, jesenskega veleseja lani pa 1926 razstavljalcev. Vsi razstavljalci zaposlujejo v svojih tvornicah in poslovalnicah okoli 10.000 uradnikov ter 189.000 delavcev. Med inozemskimi razstavljalci je bilo največ Francozov (ca 390). Obiskovalcev je bilo 400.000 iz 38 držav, mnogo iz Jugoslavije. Največje število zaključkov beleži metalurgija s 488 razstavljalci. Praški velesej se bo še bolj razvil, ko dobi veliko velesejsko palačo, v kateri se bo stvorila velika trgovska »City« za srednjo Evropo.

Nove olajšave za uvoz na Češkoslovaško. — Češkoslovaško ministrstvo trgovine je sklenilo, da uvede izza dne 4. novembra 1924 nove lahkote za uvoz inozemskega blaga na Češkoslovaško, in sicer se bo dovoljeval carine prosti uvoz sledečih predmetov: panji s čebelami, med, surovi in vosek; iz postavke 135.: leseno oglje; iz postavke 144.: rude, ne posebej imenovane; iz postavke 168.: surov asfalt, v ploščah ali v prahu.

Madžarska želi trgovinske pogodbe s Francosko. — Zainteresirana ogrska ministrstva kakor tudi zastopniki ogrske trgovine in industrije so sporazumno izdelali projekt za trgovinsko pogodbo s Francijo. Ogrska vlada želi po poročilih ogrskih listov začeti čimprej oficijelna pogajanja s francosko vlado v svrhu sklenitve definitivne trgovinske pogodbe.

TRBOVELJSKI PREM OG, DRVA, KOKS, ANGLEŠKI PREM OG, ŠLEZIJSKE BRIKETE dobavlja

„ILIRIJA“, Ljubljana
KRALJA PETRA TRG 8. Telef. 220.
Plaćilo tudi na obroke!

Industrija.

Tovarna bakra in medl Bratje Sternberger v Slovenski Bistrici je prešla, kakor poroča »Jutarnji List«, v roke znane zagrebške tvrdke »Delniška družba za promet s kovinami Zugmayer & Gruber«, ki bo tovarno popolnoma reorganizirala. Tovarna se preuredi za električni pogon, in po izjavah novih lastnikov bo jugoslovensko tržišče v kratkem času popolnoma krito z izdelki domače produkcije, ker je imenovana zagrebška tvrdka že več sto let zaposlena v tej stroki in so njeni produkti prvovredni.

Ruska sladkorna industrija 1924-25. — Produkcijski načrt za sladkorno leto, pričelo 1. oktobra, govori o 30 milijonih pudov. Pud = 16,38 kg. Suša je znižala produkcijo pese za 14,3%. Vendar je pa pridelek tako dobro izpadel, da računajo skupno z zasebnimi tovarnami na zgoraj označeni znesek in je torej optimizem gospodarskih krogov upravičen. Primerjanje s preteklimi leti je razveseljivo. L. 1921-22 so producirali 3.064.000 pudov sladkorja, 1922-23 12.226.000, leta 1923-24 23.023.000, sedaj ga bodo, kakor omenjeno, 30 milijonov. V obratu je 122 tovarn. Največje težave delajo prometne razmere; prav počasi se pričinja rabiti premog namesto oglja, vendar se pa opaža stalen preokret na bolje. Lani na primer so kurili s premogom v 46,5%, letos pa že v 60%. V operacijskem letu 1926-27 upajo na predvojno število 85% kurjave s premogom. Druga vprašanja — vreče, delavci, vprežna živina — so rešena. — Največja ovira razvoja sladkorne industrije je slej ko prej slabi finančni položaj. Finančni trg je miren in ne koraka skupaj z zvišanjem produkcije. Zlasti na sladkornem trgu se to prav posebno pozna, ker je treba naenkrat veliko plačati za sezijaške delavce, za kmete itd. Kmetje dajejo peso le proti takojšnjemu plačilu. Zato je sladkorni trust navezan še zmeraj na državni kredit, ki je znašal na primer letos 16 milijonov rubljev. Kakor vse druge, bo tudi ta industrija morala kmalu kreniti na pot zasebnega gospodarstva.

Konkurenca med ogrskimi sladkornimi tovarnami. Iz Budapešte poročajo: Pred tedni je bil ogrski sladkorni kartel valed zadržanja nekaterih sladkornih tovarn razdružen. Vsled tega so cene sladkorja na Ogrskem precej padle.

Koncernu ogrske splošne kreditne banke pripadajoče tovarne so iznova znižale cene. Strokovnjaki so mnenja, da padec cen ni povzročila zvišana produkcija, temveč preobčutna konkurenca. Večje tovarne nameravajo z znižanjem cen prisiliti manjše, ki so delovale proti kartelu, da kartelu pristopijo. Dve tovarni sta že primorani ustaviti razprodajo, ker vsled prenizkih cen nista zmogni konkurirati z drugimi večjimi tovarnami.

Denarstvo.

»Banca Adriatica« v Trstu. — Polom te banke je za zasedeno ozemlje velika katastrofa, ker je oškodovanih veliko število malih vložnikov: kmetov, delavcev in vpokojencev, med njimi največ onih slovenske narodnosti. Za poravnavo se ponuja v celoti 20%. Prvi sestanek je določen na dan 16. decembra t. l. Ogorčenje med upniki je veliko, ker domnevajo, da hoče upravni odbor po možnosti ščititi delničarje. Položaj banke je sedaj točno ugotovljen. Aktiva znašajo 28,5 milij., pasiva pa 38 milij. — Ker je rimska vlada odpovedala vsako podporo sedanjemu upravnemu odboru, so izgledi za rešitev vlog slovenske manjšine jako majhni. Slovenska poslanca se trudita, da rešita, kar bi se dalo rešiti, in sta zadnje dni intervenirala tudi pri ministrskem predsedniku Mussoliniju. Ni izključeno, da bo vlada, ako se bo hotela ponovno pečati s to zadevo, poverila sanacijo novi skupini.

Dunajska Depositenbank se bliža likvidaciji. — Predvideva se kot neizogibljivo dejstvo, da bo morala dunajska Depositenbank likvidirati ter so bili vsi poizkusi za vzpostavitev njenega delovanja brezuspešni. Pasiva znašajo pri-

bližno 640 milijard kron, aktiva pa 340 milijard. Ni vračunan kredit napram Castiglioniu, kjer se zenači z drugimi zahtevami do banke.

Davki in takse.

Davčno okrajno oblastvo v Logatecu razglašča: V smislu člena 158. finančnega zakona za leto 1922/1923 z dne 31. julija 1922, Uradni list št. 324/105, se naznanja, da je pavšalna odmera davka na poslovni promet kakor tudi odmera tega davka glede podjetij, ki vodijo knjigo opravljenega prometa, za davčno leto 1923 izvršena. Pri pristojnem občinskem odnosno davčnem uradu lahko vsak davkoplačevalec v času od 1. novembra do vstevši 15. novembra 1924 vpogleda v odmerni seznam in se prepriča, koliko mu je za davčno leto 1923 predpisana davka na poslovni promet. Pri tem se izrečno poudarja, da ima davkoplačevalec pravico vpogledati v odmernem seznamu le svojo davčno dolžnost zadevajoče predpisne postavke, za druge davkoplačevalce pa le, če se izkaže s kolka prostim pooblastilom, da jih je upravičen zastopati v davčnih zadevah. Eventuelne prizive je vložiti v smislu zgoraj omenjenega člena v roku 15 dni računši po preteku roka za vpogled odmere pri podpisnem davčnem okrajnem oblastvu v Logatecu. Kdor ni predložil prijave za odmero davka na poslovni promet na splošni poziv v določenem roku, nima pravice pritožbe (čl. 10. zakona z dne 31. jan. 1922, Ur. list št. 46). Davkoplačevalec, ki so za leto 1923 že plačali davek na poslovni promet na podlagi prejšnjega predpisa, se bodo izvršena plačila vračunala v to odmero in jim bo treba plačati le eventualno razliko.

Z milom „Zlatorog“

postrežete Vaše odjemalce pošteno, ker se uporabljajo za izdelavo samo izbrane surovine. Zato pazite na Vaše zaloge in

naročite pravočasno.

Razno.

Izvolitev novega borznega predsedstva. Ljubljanska borza je imela v soboto, 31. t. m. svoj izredni občni zbor v svojih društvenih prostorih. Zborovanje je otvoril predsednik g. Dragotin Hribar, ki je pozdravil vse navzoče ter po kratkem uvodnem govoru prešel takoj na prvo točko dnevnega reda, t. j. na volitve borznega sveta. Volitve so se vršile z listki ter je bil soglasno izvoljen sledeči borzni svet: Dragotin Hribar, Janko Juvan, Anton Kristan, dr. Windischer, Ivan Knez, Ivan Jelačin ml., Avgust Tosti, Viktor Meden, dr. Josip Basaj, Karol Čeč, ing. Vladimir Remec, dr. Ivan Slokar, Fran Zaren, Rihard Schwinger, Andrej Šarabon in dr. Karel Triller. Za tem so sledile volitve v finančni odbor, v katerega so bili izvoljeni gg.: dr. Janko Berce, Josip Gogala, Anton Kralj, Ivan Kostevc in Karlo Prohaska. V borzno razsodišče pa so bili izvoljeni ti-le gospodje: Miroslav Ambrožič, Karlo Bolaffio, dr. Mirko Božič, Ivan Avenek, Vinko Hainrihar, Ernest Hieng, Anton Kajtež, Srečko Kobi, ing. Alojzij Kralj, Rihard Skubec, Fran Medic, Joško Javornik, Fran Poganičnik, ing. Dušan Serbec, Fran Stupica in Avgust Volk.

Novo sestavljeni borzni svet je imel dne 3. t. m. svojo redno sejo, na kateri je volil novo predsedstvo. Za predsednika soglasno izvoljeni gospod Dragotin Hribar izvolitve ni sprejel. Borzni svet je vzel odklonitev zaslužnega predsednika z obžalovanjem na znanje, izrekel mu je najlepšo zahvalo za njegovo požrtvalno in nesebično delovanje ter ga je soglasno izvolil za svojega častnega predsednika.

Za predsednika je bil nato izvoljen gospod Ivo Jelačin ml., za podpredsednika pa gg. dr. Ivan Slokar in Ivan Knez.

Nadalje je borzni svet izvolil izmed sebe upravni odbor, v katerega so bili v smislu določb borznega pred-

sedstva izvoljeni še sledeči borzni svetniki: g. dr. Fran Windischer, g. Rih. Schwinger, g. dr. Josip Basaj in g. Fran Zaren.

Pogajanja za sklenitev trgovinske pogodbe z Avstrijo. Pogajanja, ki se vršijo na Dunaju za sklenitev trgovinske pogodbe med našo državo in Avstrijo, potekajo normalno. Splošen del pogodbe je že končan, ravno tako je že končana veterinarska pogodba in sedaj se vršijo dela za tarifno pogodbo. Avstriji so predložili sezname predmetov, glede katerih so pri uvozu v našo državo posebno interesirani. Takih predmetov je približno 160; po večini so to izdelki železne industrije, papirni izdelki, galanterija, kemikalije i. dr. Pri uvozu teh predmetov pridejo v poštev interesi približno 300 naših tovarn. Naša država je nasprotno glede uvoza v Avstrijo v posebni meri interesirana glede približno 30 predmetov, ki pa predstavljajo večje množine: kakor živina, mesni izdelki, kmetijski pridelki i. t. d. Pogajanja so dosegla odločilni stadij in upati je, da se bodo v kratkem času uspešno končala.

Italijanski generalni konzulat v Ljubljani. — Italijanska vlada je ustanovila v Ljubljani mesto dosedanje delegacije generalni konzulat in je imenovala generalnim konzulom markija Paternò di Sessa. Intenzivni gospodarski odnošaji Slovenije z Italijo, ki se bodo z definitivno sklenitvijo jugoslovensko-italijanske trgovske pogodbe brez dvoma še poglobili, so neobhodno zahtevali ustanovitev konzulata, ki bi bil našim gospodarskim, osobito trgovskim krogom z informacijami vedno na razpolago in sta se zato zavzeli za ustanovitev tega konzulata v prvi vrsti naša Trgovska in obrtniška zbornica in Zveza trgovskih gremijev. Novi generalni konzul je že nastopil svoje mesto ter uraduje v prostorih prejšnje delegacije, v Kregarjevi hiši, na Zrinjskega cesti št. 3-I.

Zastoj na pogajanjih v Benetkah. Pri pogajanjih, ki se vršijo med našo delegacijo, ki je pod predsedništvom mini-

stra g. Otokarja Rybača in italijansko delegacijo, pod predsedništvom ministra g. Bodrero v Benetkah, je nastal zastoj. O pogajanjih se niso izdajali niti uradni bilteni, niti je prišla katerakoli neuradna vest v javnost razen zadnje dni, ko se neuradno poroča, da so pogajanja zastala in to vsled nepričakovanih zahtev italijanske delegacije. V našem listu smo že poudarjali, kaj namerava doseči pri tej konferenci Italija, zato nas ni vest o zastoju presenetila, nasprotno je utrdila naše prepričanje, da si je naša delegacija dobro v svesti težke naloge, ki jo ima vršiti na konferenci.

Gospodarski svet. Na inicijativo ministra dr. Šumenkovića je izdelalo ministrstvo trgovine in industrije osnutek zakona o gospodarskem svetu. Osnutek se je dopolnil vsem zbornicam, da se o njem izjavijo. Ljubljanska zbornica, ki se je že na zadnji seji bavila z institucijo gospodarskega sveta, bo v najkrajšem času razpravljala o izdelanem osnutku. Ako se bode politični položaj ugodno razvijal, je upati, da se ta institucija uveljavi v doglednem času.

Posladitev vinskega mošta. — Češkoslovaška vlada je dovolila, da smejo vinogradniki v štirih okrajih bivše Moravske posladiti vinski mošt (vinsko drozgo) s 4 kg sladkorja na 1 hl mošta. — Splošno posladitev letošnjega mošta je dovolila tudi nižjeavstrijska deželna vlada proti naznanilu množine poslajnega vina in za to uporabljenega sladkorja.

Varčevanje v Avstriji. Vsled stabilizacije avstrijske krone hranilne vloge pri denarnih zavodih v Avstriji stalno naraščajo. Po zadnjih statističnih podatkih so se od meseca junija do srede meseca septembra zvišale od 1139 na 1537 milijard, to je približno za 400 milijard.

Cene za plemenite kovine. V Parizu je bila cena za plemenite kovine dne 10. oktobra t. l. (za 1 kg čiste kovine): zlato, nakup 13.050 fr., prodaja 13.500 fr., srebro 445 fr. in 500 fr., platina 70.000 in 75.000 fr., iridirana platina (25 %) 121.375 fr., iridijum 250.000 fr., platinin klorid 31,95, platinit 37,45 fr. 1 gram, zlati klorid 7,10 en gram in srebrni nitrat 333 frankov 1 kg.

Brezposelnost v Nemčiji. Število brezposelnih delavcev v Nemčiji se je v I. polovici oktobra t. l. znižalo od 513.000 na 473.000, torej za 40.000. Število brezposelnih moških se je znižalo od 463.000 na 427.000, brezposelnih žensk pa od 50.000 na 46.000.

Slaba letina krompirja na Ogrskem. — Vsled slabe letine krompirja, povzročene zbog prevelikega dežja, so se pojavile na ogrskem trgu večje množine krompirja iz Češkoslovaške, Poljske in Italije, od koder prihaja na ondodna tržišča krompir pod mnogo ugodnejšimi pogoji kakor domači, ogrski.

Dolenjske železnice. 29. redni občni zbor delničarjev Dolenjskih železnic bo v torek, dne 11. novembra 1924 ob desetih v Ljubljani v dvorani Kranjske hranilnice z običajnim dnevnim redom.

Trgovski Tovariš. Izšla je 10. številka »Trgovskega Tovariša«, ki vsebuje razprave gg.: dr. M. Dobrile, o borznem razsodišču, Valentina A. Urbančiča, o osebnju trgovskih podjetij, dipl. merc. Stanislava Klinca, o popisu imovine ali inventure, J. J. K. o plesni šoli, ki se je otvorila pri trgovskem društvu »Merkur« v Ljubljani, kakor tudi mnogo drugega priporočljivega gradiva.

Nove odredbe glede bivanja delavcev na Francoskem. — Francoski uradni listi objavljajo ukaz ministra notranjih zadev o bivanju tujcev na Francoskem. Odredbe se nanašajo posebno na izdajanje osebnih listov, ki so veljavni ob enem kot dovoljenje za bivanje delavcev v Franciji.

Letošnja svetovna letina pšenice. — Angleško ministrstvo za poljedelstvo je prejelo od mednarodnega instituta za poljedelstvo važno poročilo, da bodo države, ki pšenico izvažajo, mogle v dobi od 1. avgusta 1924 do 31. julija 1925 izvoziti 443 milijonov meterskih stotov pšenice, dočim rabijo države, ki same ne pridelajo zadosti tega žita, le 433 milijonov meterskih stotov.

Vrednost naših gozdov. Naši gozdi zavzemajo 7.530.000 ha. Od tega prostora pripada 42%, to je 3.200.000 ha državi, ostanek pa privatnikom; občinskih gozdov je 2%.

Iz naših organizacij.

Trgovski ples v Celju. — Trgovsko društvo v Celju opozarja javnost, da se vrši prvi trgovski ples v Celju dne 3. januarja 1925 v vseh prostorih Narodnega doma. Zanimanje za prireditelje je precej živahno, in akoravno so vsa pripravljajna dela že v teku, je potrebno, da društveniki marljivo še nadalje sodelujejo in da se prijavijo še drugi, ki so se dosedaj temu delu odtegovali. Ako hočemo, da bo prireditelje v vsakem oziru na višku, je treba še veliko dela in mnogo požrtvovalnosti. Vsled tega prosi društvo vse trgovce in trgovske nastavljenice, ki bi imeli veselje pri pripravah za prireditelje sodelovati, da pristopijo k raznim prireditvenim odsekom, ki bodo odslej naprej imeli svoje sestanke v gostilniških prostorih Narodnega doma. Osebna vabila se ne bodo razposiljala, ampak se bodo vsa naznanila priobčevala v časopisju. Prosimo torej, da se vsaki, ki je pripravljen sodelovati, prijavi načelniku odseka. Torej trgovci in trgovski nameščenci, pazite na vsakokratne objave Trgovskega društva. Društvo namerava na mnoge želje prirediti plesni tečaj za svoje člane. Društvo je pripravljeno prevzeti to nalogo in pozivlja vse zainteresirane, naj se nemudoma javijo v tajništvo, ki sprejema prijave. Ako se zgleda zadostno število udeležencev, se tečaj v kratkem otvori. Vse nadaljnje informacije daje društveno tajništvo ob običajnih uradnih urah.

Ljubljanska borza.

Dne 3. novembra 1924.

Blago: Remeljni 7/7, 8/8, I. in II., fco meja, blago 700; tramiči 3-3, 3-4, 4-4 — 4-5, 5-6, 5-7, zdravo merkantilno blago, fco meja, den. 405; deske 20, 25, 30 mm, III. vrsta, fco meja, denar 520; orehovi krliji, zdravi, lepi, od 2 m dolž. in 40 cm premera, fco nakladalna postaja, 1 vag. den. 100, blago 105, zaključek 100; remeljni 60/60, I., II., III., orig. monte, fco meja, blago 670; bukovi plohi od 25 do 80 mm, suhi, za 1000 kg fco meja, bl. 520; jelševi plohi od 27—85 mm, neobr., napolsuhi, od 2 m napr. dolž., fco meja, blago 800; bukova drva, obrobljenci, fco

nakladalna postaja, 2 vag. den 19, bl. 19, zaključek 19; žito in poljski pridelki: pšenica domača, fco Ljubljana, denar 400; pšenica bačka, par. Ljubljana, bl. 435; koroza bačka, par. Ljubljana, bl. 335; koroza nova, umetno sušena, par. Ljubljana, blago 280; oves bački, par. Ljubljana, blago 340; laneno seme, par. Ljubljana, denar 680; pšenična moka bačka, št. 0 bas., fco Ljubljana, bl. 625; pšenični otrobi, b/n, fco Ljubljana, blago 210. Stročnice in sadje: Fižol: ribničan, orig., fco Ljubljana, den. 450; ribničan, očiščen, b/n, fco Postojna trans., bl. 560; prepeličar, org., fco Ljubljana, den. 450; prepeličar, očiščen, b/n, fco Postojna trans., blago 585; mandolon, orig., fco Ljubljana, den. 400; mandolon, očiščen, b/n, fco Postojna trans., blago 500; fižol rujavi, orig., fco Ljubljana, den. 410; orehi, b/n, belo sušeni, brez koščakov, fco nakladalna postaja, denar 700.

Vrednote: 7% investicijsko posojilo iz leta 1921., denar 63.50, blago 66; Celjska posojilnica, den. 209; Ljubljanska kreditna banka, den. 205; Kočev. Merkantilna banka, den. 125, bl. 128; Prva hrv. štedionica, den. 916; Slavenska banka, blago 82; Strojne tovarne in liv., den. 130, bl. 150; Trboveljska premogokopna družba, den. 470, bl. 472, zaključ. 470; Združene papirnice Vevče, blago 120; »Split«, an. dr. za cement, denar 1400, blago 1500; »Nihag«, d. d. za ind. in trg. drvom, blago 85; 4½% zastavni listi Kranjske dežel. banke, blago 17; 4½% kom. zadolžnice Kranjske dežel. ne banke, blago 89.

Tržna poročila.

Mariborsko sejsmsko poročilo 28. okt. Prignalo se je: 13 konj, 4 biki, 71 volov, 312 krav in 11 telet, skupaj 411 komadov. Povprečne cene za različne živalske vrste na sejmu dne 28. okt. so bile sledeče: voli: debeli 12.25—13.50 Din,

poldebeli 11.50—12.25 Din, plemenski 10.25—11.25 Din; biki za klanje 8.75 do 12.75 Din, klavne krave debele 11.25 do 12.50; plemenske krave 10 do 11; krave za klobasarje 6.50—8; molzne krave 8 do 11.25; breje krave 8 do 11.25; mlada živina 11.25—13.50 za 1 kg žive teže. Mesne čeŕe za 1 kg: volovsko meso Ia. 25—27, IIa. 22—24; meso od bikov, krav in telic 20—21.50; telečje meso Ia 27—30; IIa 21—25; svinjsko sveže meso 25—35 Din.

Svinjski sejem v Mariboru (31. okt.) Prignalo se je 324 svinj in se jih prodalo po komadih in sicer (v oklepajih so označene cene pretečenega tedna): za 5—6 tednov stare prašiče 87.50 do 125 (75—137.50), 7—9 tednov 150 do 225 (200—250), 3—4 mesece 325—500 (300—350), 5 do 7 mesecev 612.50—750 (700—750), 8—10 mesecev 625—1000 (875—1050), eno leto stare 1000—1750 (1500—1900) ali za 1 kg žive teže 15 do 20 Din, 1 kg mrtve teže 22.50—37.50 Din. Sejem je bil vsled lepega vremena prav dobro obiskan in tudi prodalo se je mnogo, ker so cene, kakor zgoraj omenjeno, od preteklega tedna zelo padle.

Sarajevski trg dne 26. okt. t. l. Kostanj 4 Din, orehi 8, grozdje 12—14, krompir 1.5—2, hruške 8, jabolka 8—10, paradizniki 4, zelje 2, čebula 4, limone komad 1, oves 4, koroza 3.50, pšenica 4, moka 5—6.50, koruzna moka 4, rezanci 12, ješprenj 8, kava 52—72, riž 9—12, sladkor v kockah 17, sladkor sipa 15.50, bel kruh 6.50, črn kruh 5.50 dinarjev za 1 kg.

Italijanski mesni trg. Uradno določena cena prašičev v Milanu je Lit 8.60 ali Din 25.80 za 1 kg žive teže. Svinjsko meso Lit 13—15 za 1 kg po kvaliteti. Uvoz jugoslovanskih telet je malenkosten, cena Lit 9.30 ali Din 27.90 za 1 kg mrtve teže (vse pristojbine v breme kupca). Trst plačuje za zaklana teleta Lit 10 ali Din 30, za zaklane prašiče Lit 9.20 ali Din 27.60 (vse pristojbine v breme prodajalca). Izvoz v Trst in istotako v Milan se danes nikakor ne izplača.

Dunaj. Dne 28. okt. se je pripeljalo na dunajski sejem 2242 debelih in 8304 mesnatih prašičev, od zadnjega sejma je bilo pa na razpolago še 186 komadov,

skupaj 10.546. Došlo je 1016 prašičev iz Ogrske, 926 iz Rumunije, 411 iz naše države, 4 iz Avstrije, 8150 iz Poljske in 39 iz Nemčije. Cene za Ia debele prašiče 28—29.000 aK, za srednje debele 26—28.500 aK, za stare debele 26—27 tisoč aK, za mesnate 18—25.000 aK za 1 kg žive teže.

Živinske cene v Marselju. V času od 10. do 16. oktobra t. l. so se plačevale na živinskem sejmu v Marselju nastopne cene za 100 kg žive teže: voli in krave I. vrste 780—830 fr. (II. vrste 700 do 750 fr.), ovce 900—950 (800—850 fr.), teleta 900—950 (800—850 fr.), jagnjeta 1150—1200 fr. (1050—1100 fr.), domači prašiči 800—820 fr., koze 200—350 fr.

Dobava, prodaja.

Dobave. Vršile se bodo naslednje ofertalne licitacije: Dne 24. novembra t. l. pri ravnateljstvu državnih železnic v Ljubljani glede dobave 300 ton koksa. — Dne 25. novembra t. l. pri ravnateljstvu državnih železnic v Ljubljani glede dobave bakrenih cevi, okroglega bakra in bakrenih plošč; pri ravnateljstvu državnih železnic v Zagrebu glede dobave 100 ton koksa. — Dne 26. novembra t. l. pri ravnateljstvu državnih železnic v Ljubljani glede dobave elektrotehničnega materiala; pri ravnateljstvu državnih železnic v Zagrebu glede dobave 2500 ton angleškega premoga; pri Odelenju za mornarico v Zemunu glede dobave vrvarskega blaga.

Prodaja starih sodov se bo vršila dne 26. novembra t. l. pri ravnateljstvu državnih železnic v Sarajevu.

Dobave. Vršili se bosta naslednji ofertalni licitaciji: dne 19. novembra t. l. pri ravnateljstvu drž. železnic v Subotici glede dobave pliša in ripsa; 26. novembra pri ravnateljstvu drž. železnic v Zagrebu glede dobave stavbenega materiala (cementa, eternitnih plošč, apna, opeke, žlebov, šamotne moke in opeke itd.) (Štev. 11.050.)

Prodaja sena. Smodnišnica v Kamniku bo prodala 20. novembra 12.000 kg sena. (Štev. 11.054.)

Predmetni oglasi z natančnejšimi podatki so v pisarni trgovske in obrtniške zbornice v Ljubljani interesentom na vpogled.

Veležganjarna M. ROSNER & Co. nasl. VIKTOR MEDEN

v Ljubljani

izdeluje najboljše

likerje,
rum,
konjak,
slivovko,
brinovec,
tropinovec.

Kupuje sadje za žganjekuho.

Telefon Interurban štev. 71.

TISKARNA

„MERKUR“

Trg.-ind. d. d.

LJUBLJANA

Simon Gregorčičeva ulica št. 13

Tiska časopise, posetnice, knjige, brošure, letake, cenike, pravila, lepake, vse trgovske in uradne tiskovine itd. v eni in v več barvah

Lastna knjigovodnica

Telefon št. 338

Rajna pri pošt. ček. savoda št. 13.108

TVRDKA

A. VOLK

LJUBLJANA

Veletrgovina žita in mlevskih izdelkov

priporoča iz svoje zaloge

vse vrste pšenične

moke najboljših

banaških

mlinov,

otrobe, koruzne

in ajdove izdelke, kašo,

ješprenj, nadalje pšenico,

koruzo, oves, fižol

in druge

poljske pridelke.

Telefon štev. 449.

Brzjavci: VOLK.

ZAHTEVAJTE PONUDBE!

Klobase

K. JARC,

prvovrstne kranjske razpošilja od 5 kg dalje tvrdka

LJUBLJANA Hradečkoga vas 35/3.

Priporočamo:

Jos. Petelinc

LJUBLJANA,

Sv. Petra nasip 7.

Najboljši živalni stroji v vseh opremah Gritsner, Adler za rezbinsko in obrtno rabo, listotam igle, olje ter vse posamesne dele za vse sisteme.

En gros!

Najboljše

„Pfaff“ šivalne stroje

po ugodnih cenah in plačilnih pogojih priporoča

IGN. VOK, Ljubljana

Sodna ulica št. 7.

A. VICEL

Maribor, Glavni trg 5
Irgovina s hišnimi potrebščinami emaljirano, pločevinasto in ulično posodo, porcelanasto, kameninasto in stekleno rabo.
Na debelo | Na drobno |

se dobi v vseh špicerijskih prodajalnah.

Pisarna: Ljubljana, Gradišče 13.

Veletrgovina

A. ŠARABON

v Ljubljani

priporoča

špicerijsko blago

raznovrstno žganje

moko in

deželne pridelke

raznovrstno

rudninsko vodo

Lastna pražarna za

kavo in mlin za di-

šave z električnim

obratom.

CENIKI NA RAZPOLAGO!

Razširjajte

„Trgovski list“!

Najcenejše nove in rabljene PISALNE STROJE

v špicerijski mehanični delavnici za popravo pisalnih, računskih, razmnoževalnih in kopirnih strojev Ludovik Baraga, Ljubljana

Šelenburgova ul. 6./I. nadst. Pisarniška oprema vedno v zalogi.

Bavni trakovi, karbon-indigo papir ter vse druge potrebščine.